

IV

(Informace)

INFORMACE ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

RADA

Závěry Rady o účinném vedení v oblasti vzdělávání⁽¹⁾

(2014/C 30/02)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

VZHLEDEM K TĚMTO DŮVODŮM:

1. V závěrech Rady ze dne 26. listopadu 2009 o profesním rozvoji učitelů a vedoucích pracovníků škol bylo uznáno, že účinné vedení škol je jedním z důležitých faktorů vedoucích k vytváření celkových podmínek pro výuku a studium, k rozvoji cílevědomosti a poskytování podpory žákům, rodičům a zaměstnancům, a tedy k vyšší úrovni dosažovaných výsledků, a že je tudíž nesmírně důležité zajistit, aby vedoucí pracovníci škol měli schopnosti a vlastnosti nezbytné pro plnění stále rostoucího počtu úkolů, jež před nimi stojí, nebo byli s to těchto schopností a vlastností nabýt.
2. Závěry Evropské rady ze dne 13. a 14. prosince 2012 vyzvaly Radu, členské státy a Komisi, aby zajistily urychlené přijetí opatření navazujících na iniciativu „Přehodnocení vzdělávání“, a následné závěry Rady ze dne 15. února 2013 o investicích do vzdělávání a odborné přípravy – „reakce na sdělení Přehodnocení vzdělávání“ vyzvaly členské státy, aby zrevidovaly a posílily profesní profil pedagogických povolání, včetně vedoucích pracovníků škol, a plně využily potenciálu spolupráce a vzájemného učení v rámci otevřených metod koordinace.
3. Strategie Evropa 2020, zejména pak roční analýza růstu pro rok 2013, vyzývají členské státy, aby udržely potenciál růstu tím, upřednostní a podle možností posílí investice do vzdělávání a odborné přípravy a zároveň zajistí účinnost těchto výdajů.

A S OHLEDEM NA:

- konferenci litevského předsednictví o „vedoucí úloze ve vzdělávání“ konané ve Vilniusu ve dnech 9. a 10. září 2013, která zástupcům členských států EU, kandidátských

zemí a států ESVO i Evropské komisi poskytla platformu k tomu, aby se podíleli na politické rozpravě o této důležité otázce,

- na konferenci v rámci programu Comenius nazvanou „Rozvoj Vaší školy s podporou programu EU, konference pro vedoucí pracovníky škol“, konanou ve Vilniusu ve dnech 11. a 12. října 2013.

BERE SE ZÁJMEM NA VĚDOMÍ:

sdělení Komise „Otevření systémů vzdělávání“⁽²⁾, které vyzývá členské státy, aby prosazovaly a rozvíjely inovativní výuku a učení pro všechny prostřednictvím náležitého využívání nových technologií a otevřených vzdělávacích zdrojů;

ZDŮRAŽŇUJE, ŽE:

1. Evropské systémy vzdělávání a odborné přípravy jakožto klíčové faktory růstu, konkurenceschopnosti a sociální soudržnosti ve znalostní společnosti vyžadují rozhodné a účinné vedení na všech úrovních. Dnešní vedoucí pracovníci v oblasti vzdělávání čelí řadě náročných úkolů a jsou odpovědní nejen za zlepšování kvality výuky a zvyšování úrovně dosažovaných výsledků, ale i za řízení lidských a finančních zdrojů.
2. Vedení v oblasti vzdělávání vyžaduje řadu kompetencí na vysoké úrovni opírajících se o základní hodnoty. Je k němu potřeba pracovní nasazení, schopnost motivovat a povzbuzovat, jakož i solidní manažerské, pedagogické a komunikační dovednosti. Dobří vedoucí pracovníci v oblasti vzdělávání rozvíjejí strategické vize svých institucí, působí jako vzory pro studující i učitele a mají zásadní význam pro vytváření efektivního a atraktivního prostředí usnadňujícího učení. Hrají rovněž důležitou úlohu při vytváření účinného propojení různých úrovní vzdělávání

⁽¹⁾ Pro účely tohoto znění je termín „vedení“ používán výhradně pro oblast škol, odborného vzdělávání a přípravy a vzdělávacích zařízení pro dospělé.

⁽²⁾ 14116/13.

a odborné přípravy, rodin, světa práce a místního společenství, se společným cílem zlepšit výsledky dosahované studujícími.

3. Výběr, nábor, příprava a udržení nejschopnějších vedoucích pracovníků vzdělávacích zařízení a zajišťování podmínek příznivých pro jejich profesní rozvoj mají rovněž zásadní význam a je třeba, aby jim rozhodující činitelé věnovali velkou pozornost.

4. Vedení v oblasti vzdělávání může být účinné, pokud:

— vedoucí pracovníci v oblasti vzdělávání mohou v rámci svých institucí usilovat zejména o zlepšování kvality výuky a učení při zaručení rovnosti,

— vedení má jasně vymezené úlohy,

— zaujme inkluzivní přístup založený na spolupráci,

— dokáže rozpoznat přednosti a kompetence zaměstnanců a postoupit jim úkoly související s vedením,

— může rozdělovat zdroje a hledat inovativní přístupy k výuce, a

— zároveň je plně odpovědné nejen celostátním, ale i místním a regionálním orgánům i celé společnosti a má jejich podporu, a to zejména v úsilí o zavedení změn.

SOUHLASÍ PROTO S TÍM, ŽE:

1. Inovativní přístupy k vedení mohou přispět k přilákání a udržení nejlepších kandidátů a napomoci vzdělávacím institucím reagovat na rychlé tempo nepřetržitých inovací v oblasti vzdělávání a plně využívat jejich potenciálu.

2. Dále je nutné profesionalizovat, posílit a podpořit úlohu vedoucích pracovníků v oblasti vzdělávání tím, že se nejprve stanoví kompetence, jimiž musí být vybaveni, vytvoří se strukturovanější profesní dráhy a posoudí konkrétní potřeby profesního rozvoje těch, kteří nastoupí na vedoucí pozice, a poskytnou se jim odpovídající možnosti odborné přípravy.

3. K tomu, aby vedoucí pracovníci v oblasti vzdělávání mohli zaujímat inovativní přístupy k vedení a vytvářet podmínky,

v nichž budou ostatní zaměstnanci vzdělávacích institucí stimulováni k plnění úkolů souvisejících s vedením, je zapotřebí dostatečná flexibilita, autonomie a odpovědnost.

4. Zaměstnanci na vedoucích místech musejí mít nebo získat a pravidelně aktualizovat kompetence nezbytné pro tyto pozice, včetně těch, které jim umožní efektivně využívat nových technologií a metod řízení podporujících inovativní učení a účinné vedení jejich institucí.

ZNOVU ZDŮRAŽŇUJE, ŽE:

ačkoliv odpovědnost za organizaci a obsah jednotlivých systémů vzdělávání a odborné přípravy nese výlučně každý členský stát, spolupráce a výměna osvědčených postupů mezi vedoucími pracovníky vzdělávacích zařízení na evropské úrovni prostřednictvím otevřené metody koordinace, spolu s účinným využitím programů EU, zejména programu *Erasmus+*, mohou užitečným způsobem přispět tím, že podpoří a doplní opatření přijímaná na celostátní, regionální a místní úrovni;

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY:

A. v souladu s vnitrostátními podmínkami a s náležitým zohledněním zásady rovnosti podporovaly nové způsoby prosazování účinné a odpovědné autonomie vzdělávacích zařízení a jejich vedení, a to zejména tím, že:

1. podpoří autonomii vzdělávacích institucí a vedoucích pracovníků v oblasti vzdělávání v souvislosti s pedagogickými otázkami a vnitřním rozdělováním zdrojů a zároveň zajistí, aby měli potřebné prostředky a podporu pro přizpůsobení se konkrétním, měnícím se místním podmínkám, a mohli tak účinně reagovat;

2. jasně vymezí úlohy a povinnosti a zajistí, aby kompetence, které jsou u vedoucích pracovníků v oblasti vzdělávání nezbytné, byly podporovány a zvyšovány prostřednictvím různých metod profesního rozvoje včetně vytváření sítí mezi těmito vedoucími pracovníky;

3. usnadní rozhodování podložené informacemi a větší odpovědnost, například prostřednictvím používání inteligentních údajů, stanoví mechanismy pro zajišťování kvality a vypracují konkrétní opatření pro vzdělávací instituce ve znevýhodněných oblastech;

4. shromáždí podklady ohledně účinných a úspěšných přístupů k vedení v oblasti vzdělávání v jednotlivých členských státech, zejména s cílem nalézt optimální vztah mezi flexibilitou, autonomií a odpovědností, jakož i posoudit vliv inovativních přístupů na kvalitu výuky a výsledky učení.

B. Zatraktivnily vedení v oblasti vzdělávání tým, že:

1. zajistí větší profesionalizaci, čímž se tato místa stanou atraktivnějšími pro nejlepší kandidáty;
2. vedoucím pracovníkům v oblasti vzdělávání umožní, aby se v rámci svých institucí zaměřili na zkvalitňování výuky a učení, mimo jiné snahou o dosažení větší rovnováhy mezi čistě administrativními úkoly a hlavními úkoly v oblasti výuky a učení;
3. budou hledat a rozvíjet atraktivní formy počáteční odborné přípravy, podpory na počátku profesní dráhy a dalšího profesního rozvoje vedoucích pracovníků v oblasti vzdělávání, a to mimo jiné v rámci meziodvětvové spolupráce s dalšími zúčastněnými stranami, jako jsou podniky a sociální partneři;
4. vytvoří prostředí pro týmovou práci a flexibilní vedení, například tým, že ve vzdělávacích institucích umožní založit ad-hoc skupiny usilující o řešení konkrétních problémů a mimo rámec škol umožní vytvořit síť zaměřené na výměnu zkušeností a spolupráci;
5. podpoří konkrétní opatření, vzájemné učení a výměnu osvědčených postupů s cílem podpořit vyvážené zastoupení žen a mužů ve vedoucích funkcích v oblasti vzdělávání.

C. V případě potřeby prosazovaly inovativní přístupy k účinnému vedení v oblasti vzdělávání, zejména tým, že:

1. zohlední konkrétní potřeby vzdělávacích institucí a při výběru budoucích vedoucích pracovníků uplatní vhodná kritéria pro zajištění kvality;
2. uznají a podpoří vůdčí potenciál zaměstnanců jednotlivých institucí, zejména prostřednictvím rozdělení úkolů souvisejících s vedením, poskytnutím příležitostí ke spolupráci s kolegy z jiných institucí a zajištěním podpory a příležitostí k rozvoji jejich potenciálu v této oblasti;
3. budou povzbuzovat vytváření prostředí pro inovativní výuku a učení, např. vhodným využitím informačních a komunikačních technologií a otevřených vzdělávacích zdrojů jakožto pedagogických pomůcek a řídicích nástrojů;

4. vybudují a budou udržovat síť umožňující zahájení a rozvoj účinných přístupů k vedení v oblasti vzdělávání a povzbudí a podpoří vzájemné učení vedoucích pracovníků v oblasti vzdělávání.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY:

1. plně využily otevřenou metodu koordinace, prosazovaly osvědčené postupy a podporovaly rozvoj odborného vedení v oblasti školství, vzdělávání dospělých a odborného vzdělávání a odborné přípravy a podle potřeby zajistily pravidelnou zpětnou vazbu na politické úrovni;
2. prosazovaly spolupráci a partnerství na poli účinných inovací ve vedení a profesního rozvoje vedoucích pracovníků v oblasti vzdělávání, a to včetně meziodvětvové spolupráce škol, institucí vysokoškolského vzdělávání a odborné přípravy a podniků, za podpory finančních prostředků EU poskytovaných mimo jiné prostřednictvím programu Erasmus+ a evropských strukturálních fondů, zejména Evropského sociálního fondu;
3. podporovaly výměnu osvědčených postupů a rozvoj inovativních přístupů k účinnému vedení v oblasti vzdělávání, například prostřednictvím opatření strategického partnerství programu Erasmus+ a tým, že budou vést vedoucí pracovníky v oblasti vzdělávání ke spolupráci s různými zúčastněnými stranami, jako jsou podniky, sdružení občanské společnosti a jednotlivé úrovně vzdělávacích zařízení, a to na mezinárodní i místní úrovni;
4. dále se zabývaly možnostmi, které nabízejí platformy jako *eTwinning*, za účelem podpory meziodvětvové výměny zaměřené na inovativní vedení tým, že poskytnou virtuální prostory, které vedoucím pracovníkům v oblasti vzdělávání umožní spolupracovat a šířit účinné a inovativní postupy;
5. podporovaly další výzkum, pokud jde o účinné vedení v oblasti vzdělávání, a zajistily šíření výsledků tohoto výzkumu;
6. zvýšily podporu vnitrostátních a regionálních sítí zúčastněných stran zapojených do vedení v oblasti vzdělávání a pomohly zajistit odpovídající šíření a přijetí opatření navazujících na jejich práci na evropské úrovni, např. prostřednictvím Evropské sítě pro vývoj politik v oblasti vedení škol a plného využití podkladů shromážděných v rámci mezinárodní spolupráce.